

Hola, je stiefkind heeft al een moeder

TOEN ELLEN (41) DRIE JAAR GELEDEN EEN RELATIE KREEG MET YOURI, KWAM OOK ZIJN DOCHTER (NU 8) IN HAAR LEVEN. STIEFMOEDER ZIJN VINDT ZE PITTIG. 'IK VOEL ME ENORM SCHULDIG ALS IK ANNE EVEN NIET LEUK VIND.'

tekst YVONNE BROK illustratie KOSJE BUIJROK

ELLEN: 'Laatst merkte Youri op dat ik nooit tegen Anne zeg dat ik van haar houd. Hij zegt dat namelijk wel geregeld tegen haar. Ik moest hier even over nadenken, de opmerking verraste me. Ik vind Anne heel lief en wil absoluut niet dat haar iets overkomt. Maar van haar houden? Dan kan ik nog niet tegen haar zeggen. Dat gevoel is in ontwikkeling, dat komt vanzelf, maar ik heb daar tijd voor nodig.'

Al voor ik een relatie kreeg met Youri, had ik Anne wel eens gezien. Op feestjes van een gezamenlijke vriendin van ons rende ze dan door de tuin. Ik vond haar een leuk meisje met een lief snoetje. Maar ik had ook wel het idee dat ze erg verwend was, echt een papa's kindje. Ze hoefde maar te roepen en hij stond voor haar klaar. Ik denk dat ze toen een jaar of vier was. Op dat moment wist ik nog niet dat ik ruim een jaar later haar stiefmoeder zou worden. Op een van die feestjes raakten Youri en ik aan de praat; we hadden meteen een enorme klik. Ik werd smoorverliefd. Het klinkt misschien cliché, maar het voelde als thuiskomen. We waren allebei al een tijd vrijgezel. Eindelijk had ik iemand gevonden bij wie ik helemaal mezelf kon zijn. Dat hij een dochter had, was

geen belemmering voor me. Al heb ik me regelmatig afgevraagd hoe het zou zijn om haar stiefmoeder te worden. Zeker omdat Anne enorm aan Youri hangt. Gelukkig kon

ik dat gevoel eerlijk met Youri bespreken. Hij heeft me ervan verzekerd dat Anne belangrijk voor hem is, maar dat ik dat net zo goed ben.'

BEN JE VERLIEFD, PAPA?

'Youri en zijn ex Patricia hebben een goede band met elkaar en zorgen als co-ouders samen voor Anne. Toen Patricia hoorde dat hij aan het daten was, vond ze het wel fijn dat hij dat met mij deed, geloof ik. Want ook zij kende mij van de feestjes. Omdat Anne de helft van de week bij haar moeder woont, hadden Youri en ik alle tijd elkaar rustig te leren kennen. Maar ook als Anne bij hem thuis was, kwam ik weleens langs. In eerste instantie als

een 'gewone' vriendin. Maar ze had snel door dat er meer speelde tussen ons. Na een paar maanden hoorde ik haar tegen Youri zeggen: 'Papa, volgens mij ben je verliefd op Ellen en wil je haar zoenen.'

Alleen als Anne bij haar moeder was, bleef ik slapen. In die tijd kroop ze regelmatig bij haar vader in bed en dat zag ik echt niet zitten. Het voelde gewoon niet goed om zijn kind in bed naast me te hebben. Bovendien heb ik mijn slaap hard nodig en snurkt Anne als een bootwerker. Youri heeft een half jaar met haar geoefend met een slaapwekker. Pas als de oogjes op die wekker open waren, mocht ze uit bed. Toen ik de eerste keer bleef slapen, hebben we van die dag een feestje gemaakt. Ze bakte samen met Youri koekjes voor mij als ontbijt. Het was heel gezellig. Ik vond het best spannend, maar tegelijkertijd ging het allemaal heel natuurlijk. Anne accepteerde me eigenlijk meteen, dat maakte het voor mij ook makkelijk. Zij begon eerder over trouwen dan wij. Op een avond werd ze huilend wakker, ze was helemaal overstuur en riep dat ze zich niet veilig voelde. Toen Youri haar vroeg wanneer ze zich wel veilig zou voelen, zei ze: 'Als wij met z'n drieën een gezin zijn. Als Ellen hier woont en jullie getrouwd zijn.' Wij wisten niet wat we hoorden. Twee jaar geleden zijn we getrouwd, Anne bracht ons de ringen.'

DAT VERWACHT HIJ OOK NIET

'Al heb ik nooit een sterke kindervens gehad, ik heb heus weleens nagedacht over kinderen van mezelf. Lang dacht ik dat het er misschien ooit wel van zou komen, maar ik ontmoette nooit de juiste man. Youri is dat absoluut, maar ik was al 38 toen wij bij elkaar kwamen. We hebben het er wel over gehad, hoor. Maar dan hadden we meteen aan kinderen moeten beginnen en dat wilden we niet. Dat Anne er is, heeft er mede voor gezorgd dat we niet per se een kind van ons samen wilden. Ik vind een stiefkind een mooie aanvulling op mijn leven én op onze relatie. Met een kind ben je altijd in ontwikkeling, ook samen. Ik heb het gevoel dat we altijd ergens naartoe werken samen. Ik vind het mooi om mee te maken hoe zij opgroeit. Dat ik zelf niet zwanger ben geweest, zie ik niet als een gemis. Al denk ik wel dat je dan op een heel andere manier aan het ouderschap begint. Ik kreeg geen baby, maar een kind van vijfenhalf. Zij is niet mijn kind, ik ben niet haar moeder. Youri heeft vanaf het begin gezegd dat hij niet van mij verwacht dat ik een moederrol op me neem, Anne heeft immers al een moeder. Ik moest zelf kijken welke rol ik wil vervullen. Gaandeweg ben ik erachter gekomen dat ik een vriendin wil zijn, iemand >

'Tegen haar vriendje zei ze: kijk, dit is mijn dienstmeisje'

van woede, maar zei er verder niets van. Toen Youri thuis kwam, heb ik het met hem besproken. Van hem moest ze haar excuses aanbieden. Dat heeft ze weliswaar gedaan, maar alleen omdat het van haar vader moest.'

DE STIEFMOEDERCOACH

'Anne woont de helft van de week bij ons. Als Patricia haar komt brengen, drinken we vaak even samen koffie. De band tussen ons is goed, daar zijn we allemaal blij mee. Zodra Anne er is, gaat Youri leuke dingen met haar doen. Dit heeft als gevolg dat Anne constant beziggehouden wil worden. Als we thuis zijn, laat ik die twee vaak samen op pad gaan. Ik hoef niet elke keer mee naar het zwembad of de speeltuin. Ik wil niet overal mijn neus in steken en heb bovendien ook echt tijd en ruimte voor mezelf nodig. Maar op vakantie heb ik er wel last van dat Anne zich totaal niet zelf kan vermaken. Onze eerste vakantie samen was dan ook een drama. We gingen juist met andere stellen met kinderen zodat we allemaal wat aan elkaar hadden. De kinderen zouden samen spelen en als het zo uitkwam, konden we ook op

elkaars kinderen passen. Nou, niet dus. Anne claimde Youri de hele dag. Ik hing er echt een beetje bij. Na drie dagen vroeg ik huilend of hij alsjeblieft een kopje koffie met mij kon drinken. Hij had niets doorgehad, maar nam me wel meteen serieus. Toen we even rustig samen hadden gezeten, liep Anne naar een van mijn vriendinnen en zei: 'Kijk, papa speelt nooit met mij.' Het jaar daarop vond ik de vakantie zo mogelijk nog vreselijker. Dat was niet geheel aan Anne te wijten, ik zat ook niet lekker in mijn vel. Mijn vriendin en haar kinderen waren ook mee. Anne was ontzettend bijdehand, wist alles beter en deed niet leuk tegen de andere kinderen. Ze irriteerde me. Eenmaal thuis ging het niet beter. Ik zag op tegen de dagen dat ze bij

ons was en merkte dat ik haar uit de weg ging. Ik zorgde steeds vaker dat ik wat te doen had als zij kwam. Als zij weer zo betweterig deed, voelde ik me vanbinnen koken. Maar omdat ik de boel niet wilde laten escaleren, hield ik mijn mond. Om problemen te voorkomen, ben ik op zoek gegaan naar iemand bij wie ik mijn verhaal kwijt kon en die me ook advies kon geven in deze situatie. Op internet vond ik een stiefmoedercoach. Bij Jeanette ben ik erachter gekomen dat het koele, afstandelijke en betweterige gedrag van Anne me aan mijn moeder doet denken. Met haar heb ik geen goede relatie gehad. Mijn thuissituatie was niet veilig. Annes gedrag bracht me terug in de tijd en daarvan klapte ik helemaal dicht.

MEER LEZEN

- + **Je wist waar je aan begon!?**
Anja Pairoux, € 22,50, uitgeverij Borgerhoff & Lambergts
- + **Handboek voor de moderne stiefmoeder**
Yolan Witterholt, € 25, uitgeverij Podium
- + **Mijn man heeft een kind**
Pauline Schonewille, € 16,99
- + **Dat is mijn moeder niet!**
Daniëlle de Groene, € 14,95, uitgeverij A.W. Bruna LeV.
- + **Stiefmoederscollectief** (roman)
Sam Baker, € 24,95, uitgeverij Van Holkema & Warendorf

INTERESSANTE LINKS

- + nieuwgezin.info
- + villapinedo.nl

met wie ze af en toe iets ondeugends kan doen. Ik verstop haar lievelingsijsje in de vriezer, zodat Youri niet de laatste kan opeten. Af en toe houden we met z'n drieën een filmmiddag. Dan gaan we in ons bed zitten, met een bak chips of popcorn. Daar genieten we samen erg van. Anne is geen knuffelkind, met niemand. Als ze op zo'n middag haar hoofd op mijn schouder legt, vind ik dat al heel bijzonder.'

PRINSESSENGEDRAG

'Hoe langer ik in het leven van Youri en Anne was, hoe meer ik zag dat zij overal en door iedereen als een prinses werd behandeld. Het was me snel duidelijk dat ze daar geen leuker kind van werd. Vanuit haar kamer hoorde ik haar's ochtends om papa gillen. En vervolgens zag ik Youri dan met een ontbijtje de trap op hollen. Elke ochtend ontbijt op bed; het moest niet gekker worden. Anne gebruikte haar vader als een sloof. Youri had het er zelf naar gemaakt door haar zo te verwennen. Dat kunnen we haar niet aanrekenen, zij weet niet beter. Maar ik heb wel tegen hem gezegd dat hij Anne anders moest gaan aanpakken. Ik wilde niet in een huis wonen met een kind dat alleen maar met haar vingers hoeft te knippen of het wordt voor haar geregeld. Het prinsessengedrag was niet van de ene op de andere dag voorbij. Ik stond een keer haar bed op te maken toen ze met een vriendje naar boven kwam. Ze zei: 'Kijk, dit is mijn dienstmeisje.' Ik heb acuut alles uit mijn handen laten vallen, antwoordde dat ze het zelf maar moest doen en liep de trap af. Anne voelde wel nattigheid, ze stond meteen beneden. Ik was witheet

'Als ze haar hoofd op mijn schouder legt, vind ik dat al heel bijzonder'

Na het eerste gesprek met Jeanette voelde het alsof er een last van mijn schouders was gevallen. Sindsdien sta ik sterker in mijn schoenen en krijgt Anne ook van mij te horen dat ik niet wil dat ze

brutaal is. Ik vind het nog steeds prettig om af en toe met mijn stiefmoedercoach te praten. Youri is er ook blij mee. Hij vindt het fijn dat ik er veel tijd in steek. We moeten er met z'n drieën iets moois van maken. We willen niet eindigen in een dramaverhaal, daar zijn er al zoveel van.'

VRIJUIT PRATEN

'Af en toe ga ik ook naar een stiefmoedergroep. Daar spreekt iedere stiefmoeder vrijuit over haar gevoel. We herkennen allemaal heel veel in elkaars verhalen. Ik voel me daar altijd enorm gesteund. Daar durf ik ook best te zeggen dat ik Anne soms echt niet leuk vind. En dan hoor ik dat dat helemaal niet gek is. In het begin voelde ik me schuldig als ik dat zei. Ik moest haar leuk vinden; ze is wel het kind van mijn man. Ik heb geleerd dat stiefmoeders vaak te veel hun best doen. Ik denk dat de liefde van een kind naar de eigen moeder toe onvoorwaardelijk is. En dat de liefde van Anne naar mij toe dat nog niet is. En misschien wordt dat ook wel nooit zo. Als ik een keer boos op Anne werd, voelde ik me achteraf rot en was ik bang dat ze me niet meer aardig zou vinden. Dat was ook zo toen ik haar bed stond op te maken. Ik denk dat een stiefmoeder zo'n incident anders ervaart dan een biologische moeder. Die haalt misschien eerder haar schouders op. Volgens Youri is het onzin om te denken dat Anne me stom vindt als ik haar een standje geef. Ik heb moeten leren streng te zijn zonder me daar schuldig over te voelen of er consequenties aan te verbinden.'

NEE HOOR, ZE IS BEST LIEF

'Youri en ik kunnen goed praten en durven kritisch over elkaar te zijn. Ik heb niet het gevoel dat Anne tussen ons in staat. Al hebben we denk ik allemaal mazzel dat ik mezelf goed kan vermaken en ook echt tijd en ruimte voor mezelf nodig heb. Gelukkig staat Youri open voor mijn feedback op zijn manier van opvoeden. Ik kan met meer afstand naar Anne kijken dan hij. Youri luistert naar me, denkt na over wat ik zeg en doet er dan ook wat mee. Ik zeg het niet om mezelf op de borst te kloppen, maar ik heb het idee dat Anne iets meer wordt opgevoed sinds ik hier in huis ben. Ze kan zichzelf al iets beter vermaken en vertoont absoluut minder prinsessengedrag. Ik vind het mooi om te zien hoe zij zichzelf ontwikkelt van een klein kind naar een jong meisje. Op mijn beurt ben ik ook voortdurend in ontwikkeling in mijn rol. Youri vertelde laatst dat Anne achter in de auto met een vriendje zat te praten over de stiefmoeder van een klasgenoot. Die vonden ze stout. Toen het vriendje Anne vroeg of haar stiefmoeder ook zo stout is, zei ze dat ze die juist lief vind. Dat soort opmerkingen is goud waard!' ♦

tien tips voor stiefmoeders

Jeanette Hultzer is coach bij haar eigen praktijk Hultzer Coaching. Ze begeleidt stiefmoeders, individueel en in gespreksgroepen, en organiseert Het Stiefmoedercafé. Haar tien tips voor stiefmoeders:

1 Zorg voor reële verwachtingen
Vaak liggen de verwachtingen over het stiefmoederschap vrij hoog en bestaat het gevaar op teleurstellingen. Het is daarom goed ze regelmatig onder de loep te leggen en als het nodig is bij te stellen.

2 Ga niet te snel samenwonen
Als je smoorverliefd bent, lijkt niets leuker dan snel samen in één huis te wonen en eventueel de gezinnen samen te voegen. Maar de praktijk wijst uit dat je dit beter rustig, bewust en goed voorbereid kunt aanpakken. Vraag ook de kinderen – als die daar oud genoeg voor zijn – wat zij ervan vinden. Hoe moeilijk ook, zet je eigen belang niet voorop, maar dat van hen.

3 Zoek contact met anderen
Het is heilzaam om dingen waar je tegenaan loopt met andere stiefmoeders te delen. Door te praten, voel je je niet alleen en krijg je ook weer tips. Door het hele land zijn stiefmoedergroepen te vinden.

4 Heb geduld
Hoe graag je ook wilt dat het thuis op rolletjes loopt, neem de tijd en geef ook iedereen in het gezin de tijd. Je bent er echt niet na een half jaar. Er staat gemiddeld vijf tot zeven jaar voor de pijn en het verdriet van een scheiding of overlijden is verwerkt en er ruimte is voor een nieuw gezinsgevoel, met nieuwe tradities.

5 Zoek hulp als het niet gaat
Stiefmoeder zijn is geen gemakkelijke rol. Als je het gevoel hebt dat het niet lekker loopt, schroom dan niet om hulp te zoeken. Een coach kan je misschien helpen.

6 Laat je niet verleiden tot een moederrol
De zorg voor de kinderen ligt bij de ouders, mits die in leven en goede gezondheid zijn. Er zijn vrouwen die, zodra een stiefkind in beeld komt, overhellen naar de rol van moeder. Voor ze het weten, scheuren ze op en neer tussen vriendjes en hockeytraining. Dat kan, maar zorg dat je de vader aanvult en niet buiten spel zet. En kijk kritisch naar je rol als stiefmoeder. Bedenk: wat hoort bij mij en wat wil ik doen? Erken je grenzen en bewaak ze.

7 Zorg voor een eigen plek in huis
Woon je samen, zorg dan voor je eigen plek in huis waar je je kunt terugtrekken als je behoefte hebt aan privacy. Geen kamer vrij? Richt dan ergens een 'eigen' hoekje in.

8 Je hebt ook een eigen leven
Laat het leven dat je al had niet los. Blijf afspreken met je vriendinnen en familie, ga sporten en je hobby's uitoefenen. Daar laad je van op.

9 Houd je relatie goed
Zorg voor quality time met je partner. In een relatie met een gescheiden man of een weduwnaar zijn veel factoren die de relatie ingewikkeld kunnen maken. Blijf communiceren.

10 Wees een mooie aanvulling in de ontwikkeling en opvoeding
Als stiefmoeder kijk je objectiever en met meer afstand naar de kinderen. Daardoor kun je misschien wel eerder signaleren dat er iets aan de hand is. Dat je stiefkind niet lekker in z'n vel zit bijvoorbeeld. Deel je waarneming en je gevoel op het juiste moment met je partner.